

VAN MOND OP OOR

Liedjes in de literatuurles

Dag van het literatuuronderwijs 2020

Maurice Dumont

Nicky van Gulik

MOTTO

Literatuurgeschiedenis

Het lied losgemaakt van zijn melodie
werd een gedrukt intellectueel vermaaksel
niet meer geademd van mond op oor
maar van de hand in het oog gehouden

straks wordt er alleen nog maar
afstand geschapen

Dana Hokke

(In: [Hollands Maandblad 257](#), 1969)

VERVAGENDE GRENZEN

Pharrell Williams condemns Blurred Lines years after defending the song against 'rapey' criticism

By [Dannielle Maguire](#)

Posted Tue 15 Oct 2019 at 10:36am, updated Tue 15 Oct 2019 at 1:36pm

"I realised that there are men who use that same language when taking advantage of a woman, and it doesn't matter that that's not my behaviour"

WAT IS ER INTERESSANT AAN EEN GEDICHT?

- I. Boodschap / betekenis
 - inhoud / parafrase
 - taalspel & motieven

POËZIE?

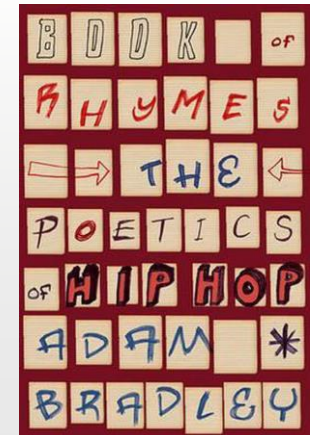

“Rap is poetry, but its popularity relies in part on people not recognizing it as such. After all, rap is for the good times; we play it in our cars, hear it at parties and at clubs.

By contrast, most people associate poetry with hard work; it is something to be studied in school or puzzled over for hidden insights.

Poetry stands at an almost unfathomable distance from our daily lives, or at least so it seems given how infrequently we seek it out.”

Bradley (2009)

POËZIE?

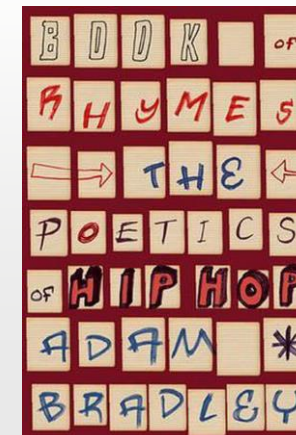

“Rap is poetry, but its popularity relies in part on people not recognizing it as such. After all, rap is for the good times; we play it in our cars, hear it at parties and at clubs.

By contrast, most people associate poetry with hard work; it is something to be studied in school or puzzled over for hidden insights.

Poetry stands at an almost unfathomable distance from our daily lives, or at least so it seems given how infrequently we seek it out.”

Bradley (2009)

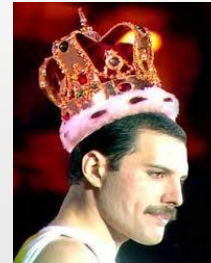

WAT IS ER INTERESSANT AAN EEN GEDICHT?

1. Boodschap / betekenis
 - inhoud / parafrase
 - taalspel & motieven
2. Communicatieve situatie
 - perspectief & aanspreking
 - vertolker, verteller, persona, personage(s)

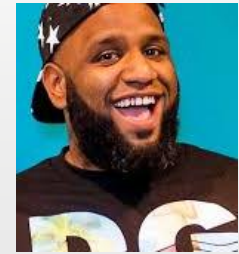
Robert Zimmerman
of Bob Dylan?

Freddie Mercury of
Farrokh Bulsara?

Jay-Z of
Shawn Carter?

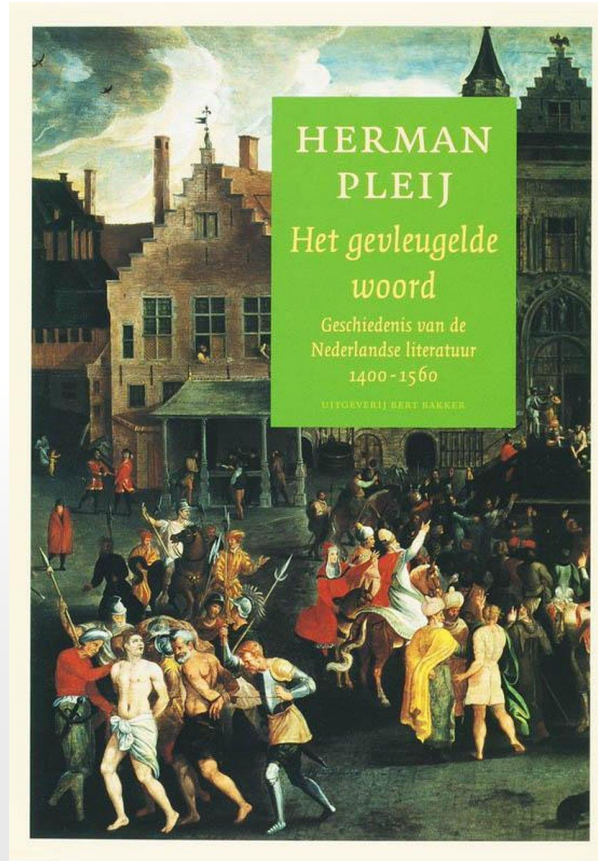

Willie Wartaal of
Olivier Locadia?

WAT IS ER INTERESSANT AAN EEN GEDICHT?

1. Boodschap / betekenis
 - inhoud / parafrase
 - taalspel & motieven
2. Communicatieve situatie
 - perspectief & aanspreking
 - vertolker, verteller, persona, personage(s)
3. Context
 - historische & sociale context
 - oeuvre & genre
 - muzikale en visuele omlijsting / podiumpresentatie

WAT IS ER INTERESSANT AAN EEN GEDICHT?

Naar de stad

Trots op Nederland

Moordliederen

Popsongs & rockmythes

Empowerpop

NAAR DE STAD

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een schoon lie-

dekens. Boeck inden welken ghy in vinden sult. **Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe** Om droefheit ende melancolie te verdriuen. **Item hier sijn noch toe ghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens** die in gheen ander liedekens boecken en staen. **Hier achter aen vervolghende**

Deze liedekens boeck vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Jan Roulans

Een schoon lie-dekens. Boeck inden welcken ghy in vinden sult. Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe Om droefheit ende melancolie te verdriuen. Item hier sijn noch toghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens die in gheen ander liedekens boecken en staen.

Dese liedekens boecken vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Jan Roulans

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een schoon lie-

dekens. Boeck inden welken ghy in vinden sult. Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe Om droefheit ende melancolie te verdriuen. Item hier sijn noch toe ghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens die in gheen ander liedekens boecken en staen. Hier achter aen vervolghende

Deze liedekens boecken vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Jan Roulans

Een schoon lie-dekens. Boeck inden welcken ghy in vinden sult. Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe Om droefheit ende melancolie te verdriuen. Item hier sijn noch toghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens die in gheen ander liedekens boecken en staen.

Dese liedekens boecken vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Jan Roulans

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een schoon lie-

dekens. Boeck inden welken ghy in vinden sult. **Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe** Om droefheit ende melancolie te verdriuen. Item hier sijn noch toe ghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens die in gheen ander liedekens boecken en staen. Hier achter aen vervolghende

Deel van de Antwerpse Liedekens Boeck vintmen te Coope in Antwerpen bij de Heer van Roulans tot Ian Roulans.

Een schoon lie-dekens. Boeck inden welcken ghy in vinden sult. Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe Om droefheit ende melancolie te verdriuen. Item hier sijn noch toeghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens die in gheen ander liedekens boecken en staen.

Dese liedekens boecken vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Ian Roulans

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een schoon lie-

dekens. Boeck inden welken ghy in vinden sult. **Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe** Om droefheit ende melancolie te verdriuen. **Item hier sijn noch toe ghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens** die in gheen ander liedekens boecken en staen. **Hier achter aen vervolghende**

Deze liedekens boecken vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Jan Roulans

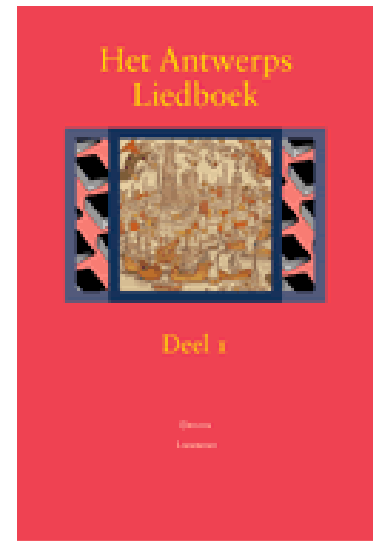
Een schoon lie-dekens. Boeck inden welcken ghy in vinden sult. Veelderhande liedekens. Oude ende nyeuwe Om droefheit ende melancolie te verdriuen. Item hier sijn noch toghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe liedekens die in gheen ander liedekens boecken en staen.

Deze liedekens boecken vintmen te Coope Tantwerpen onder Onser lieuvrouwen toren tot. Jan Roulans

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een jonck herteken, goed van prijse,
Ghinck voor een joncfrouwe staen.
Hi seyde: 'Joncfrouwe, met goede avijse
Mochte ic in uwen boomgaert gaen,
Ick soude van den bladerkens plucken
Ende die rooskens laten staen.'
Si seyde: 'Jonckheere, dat is wel verstaen,
Met ten sal also niet zijn:
Daer en is maer een alleyn
Die van mijnen boomken reyn
Plucken sal een bladekijn,'

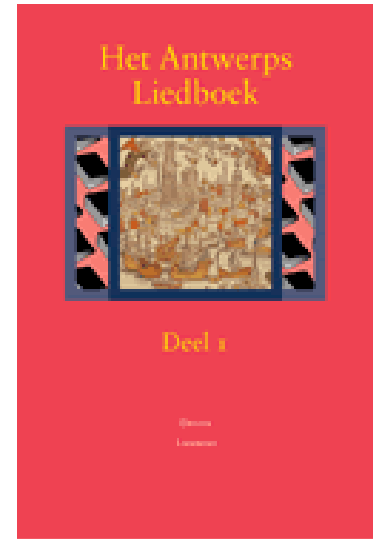

Fragment van lied 42 ('Een oudt liedeken')

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een jonck herteken, goed van prijse,
Ghinck voor een joncfrouwe staen.
Hi seyde: 'Joncfrouwe, met goede avijse
Mochte ic in uwen boomgaert gaen,
Ick soude van den bladerkens plucken
Ende die rooskens laten staen.'
Si seyde: 'Jonckheere, dat is wel verstaen,
Met ten sal also niet zijn:
Daer en is maer een alleyn
Die van mijnen boomken reyn
Plucken sal een bladekijn,'

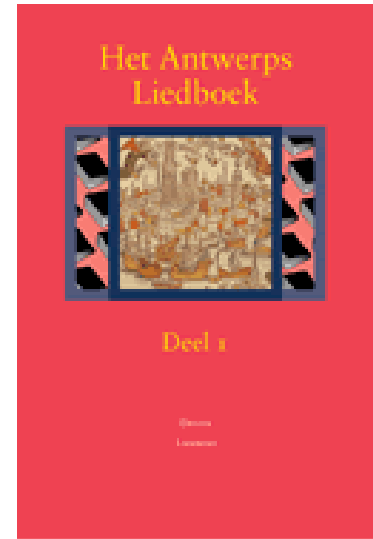

Fragment van lied 42 ('Een oudt liedeken')

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een jonck herteken, goed van prijse,
Ghinck voor een joncfrouwe staen.
Hi seyde: 'Joncfrouwe, met goede avijse
Mochte ic in uwen boomgaert gaen,
Ick soude van den bladerkens plucken
Ende die rooskens laten staen.'
Si seyde: 'Jonckheere, dat is wel verstaen,
Met ten sal also niet zijn:
Daer en is maer een alleyn
Die van mijnen boomken reyn
Plucken sal een bladekijn,'

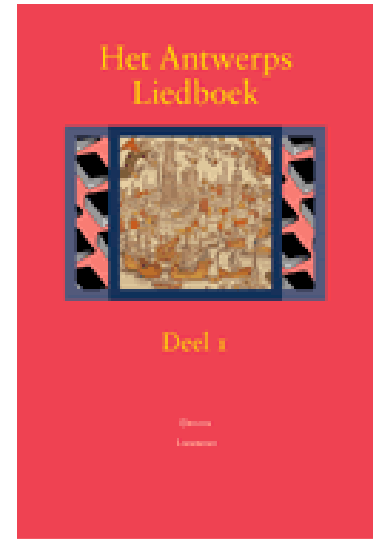

Fragment van lied 42 ('Een oudt liedeken')

ANTWERPS LIEDBOEK (1544)

Een jonck herteken, goed van prijse,
Ghinck voor een joncfrouwe staen.
Hi seyde: 'Joncfrouwe, met goede avijse
Mochte ic in uwen boomgaert gaen,
Ick soude van den bladerkens plucken
Ende die rooskens laten staen.'
Si seyde: 'Jonckheere, dat is wel verstaen,
Met ten sal also niet zijn:
Daer en is maer een alleyn
Die van mijnen boomken reyn
Plucken sal een bladekijn.'

Fragment van lied 42 ('Een oudt liedeken')

SUSATO'S MUZIEK- BOEKSSENS (1551)

Het ierste musyck boexken mit

VIER PARTYEN DAER INNE

*Begrepen xviij nieuue amoreuse lieder in onser neder
duytscher talen, Gecomponeert by diuersche com-*

*ponisten, zeer lustich om singen en spelen op
alle musicale Instrumēten Ghedrukt*

Tantuerpē by Tielmā Susato

*vuonēde uoer die nieuue vua-
ghe Inden Crom horn.*

BASSVS.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

ANNO. M. CCCC. LI.

SUSATO'S MUZIEK- BOEKSKENS (1551)

Geerhart.

H Et was my van te vorū gheseyt dat hy was van slut Laerts bēde, dat.

zyn spel my nu niet langher en greyt Int beginsel nach int eynde, In be

waer ick my keere waer ick my wēde, waer ick. myn man en is niet wel myn vrient

ey oudt grysaert .y. dat ick v noyt en kēde wāt ghy ē hebt niet dat my diēt ey oudt gry-

suert .y. dat ick v.

SUSATO'S MUZIEK- BOEKSSENS (1551)

Zijn spel mij niet langher en greyt
int beginsel noch int eynde.
Waer ick mij keere, waer ick mij wende,
myn man en is niet wel myn vriend.
Ey oudt grysart, dat ick u noyt en kende!
want ghy en hebt niet dat mij dient.

Fragment van lied 22

SUSATO'S MUZIEK- BOEKSSENS (1551)

Zijn spel mij niet langher en greyt
int beginsel noch int eynde.

Waer ick mij keere, waer ick mij wende,
myn man en is niet wel myn vriend.

Ey oudt grysart, dat ick u noyt en kende!
want ghy en hebt niet dat mij dient.

Fragment van lied 22

TOP 40 VAN DE GOUDEN EEUW

In Davidts tijt niet langh te vo - ren
Met leeuwen cost hy hem ghe - nee - ren
Soo pro - phe - teer - de Na - than wel
Oft hy met boeckens hadt ghe - speelt, *)
En Da - vidt was van Godt ver - co - ren
En hy ghingh om - me met den bee - ren
on - der ghe - heel Is - ra - el.
Als lammerkens, het welck veel schoelt.
Ghe - lijck het vet aen d'of - fe - ran - de
In sijn juecht - al was hy ghe - ringher -
Hier toe - ghe - eyghent Go - de was,
Sloech hy den rues Go - li - ath doot.
wert Da - vid seer cloeck van ver - stan - de
Hy werp hem ne - der met sijn slingher,
Van Godt ver - co - ren op dat pas.
En nam wech 't volcx ver - smaetheyt groot.

*) In het origineel ontbreekt deze rust

0:00 / 0:57

TROTS OP NEDERLAND

NEDERLANDSCHE GEDENCK- CLANCK (1625)

Adriaen Valerius

NEDER-LANDTSCHE GEDENCK-CLANCK.

Kortelick openbarende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Neder-
Landsehe Provintien, 't federt den aenvang der Inlandsche beroerten
ende troublen, tot den Iare 1625.

Verciert met verscheydene aerdtige figuerlicke platen,
E N D E

*Stichtelycke Rimen ende Liedekens, met aenwijfingen, soo uyt de H. Schriftuere, als uyt de boecken van
geleerde Mannen, tot verklaringe der uytgevalen saeken dienende.*

De Liedekens (meest alle nieu zijnde) gestelt op Musyck-noten, ende elck op een
verscheyden Vois, beneffens de Tablatuēt vande Luyt ende Cyther.

Alles dienende tot stichtelyck vermaeck ende leeringhe, van
allen Lief-hebbers des Vaderlants.

NEDERLANDSCHE GEDENCK- CLANCK (1625)

Adriaen Valerius

NEDER-LANDTSCHE GEDENCK-CLANCK.

Kortelick openbarende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Neder-
Landsehe Provintien, 'tiedert den aenvang der Inlandsche beroerten
ende troublen, tot den Iare 1625.

Verciert met verscheydene aerdtige figuerlicke platen,

E N D E

Stichtelijcke Rimen ende Liedekens, met aenwijfingen, soo uyt de H. Schrifteuere, als uyt de boecken van geleerde Mannen, tot verklaringe der uytgevallen sacken dienende.

De Liedekens (meest alle nieu zijnde) gestelt op Musyck-noten, ende elck op een verscheyden Vois, beneffens de Tablatuere vande Luyt ende Cyther.

Alles dienende tot stichtelijck vermaeck ende leeringhe, van allen Lief-hebbers des Vaderlands.

NEDERLANDSCHE GEDENCK- CLANCK (1625)

Adriaen Valerius

NEDER-LANDTSCHE GEDENCK-CLANCK.

Kortelick openbarende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Neder-
Landsehe Provintien, 't federt den aenvang der Inlandsche beroerten
ende troublen, tot den Iare 1625.

Verciert met verscheydene aerdtige figuerlicke platen,

E N D E

*Stichtelijcke Rimen ende Liedekens, met aenwijssingen, soo uyt de H. Schriftuere, als uyt de boecken van
geleerde Mannen, tot verklaringe der uytgevallen saeken dienende.*

De Liedekens (meest alle nieu zijnde) gestelt op Musyck-noten, ende elck op een
verscheyden Vois, beneffens de Tablatuēt vande Luyt ende Cyther.

Alles dienende tot stichtelijck vermaeck ende leeringhe, van
allen Lief-hebbers des Vaderlants.

“Alles dienende tot stichtelijk vermaeck ende leeringhe, van
allen Lief-hebbers des Vaderlants.”

NEDERLANDSCHE GEDENCK- CLANCK (1625)

Adriaen Valerius

NEDERLANDSCHE GEDENCK- CLANCK (1625)

Adriaen Valerius

'Ik heb droefheid vernomen',
sprak daar een Spaanse Poet,
'hier is kwâ tijding gekomen,
die ons verzuchten doet
dat al ons fraai Seignoeren
moeten naar Spanje koen.
Wat zullen wij Spaanse hoeren
nu allemaal gaan doen?'

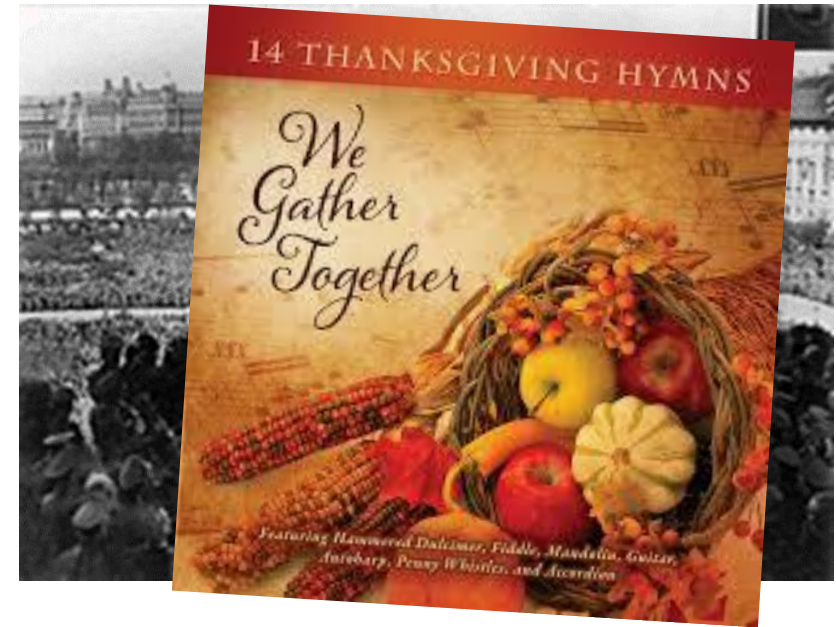
'Des moet de Duivel wagen!
Ooit Spanjaard te hebben geloofd,
van vrienden en van magen
zo hebt gij ons beroofd.
Gij wou ons maken gravinnen
van steden en dorpen mooi,
nu mogen wij gaan spinnen
en brood bedelen om gooi.'

<http://www.liederenbank.nl/text.php?recordid=94481&lan=nl>

NEDERLANDSCHE GEDENCK- CLANCK (1625)

Adriaen Valerius

Wir treten zum Beten vor Gott dem Gerechten
We gather together to ask the Lord's blessing
虔诚聚集, Qiánchéng jùjí

KINDERLIEDEREN (1844-1859)

Jan Pieter Heije

Heb je van de zilveren vloot wel gehoord,
De zilveren vloot van Spanje?
Die had er veel Spaanse matten aan boord
En appeltjes van Oranje!

Piet Hein!, Piet Hein!
Piet Hein zijn naam is klein,
Zijn daden bennen groot
Zijn daden bennen groot
Hij heeft gewonnen de zilveren vloot,

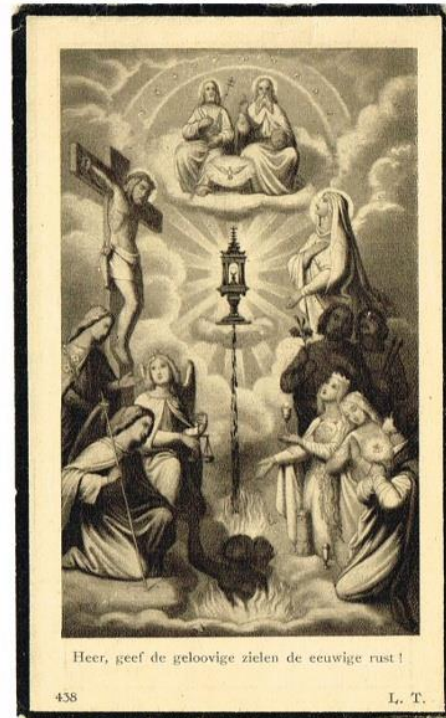
MOORDLIEDEREN

MOORDLIEDEREN

Moordliederen: Het drama van Putbroek

MOORDLIEDEREN

Ontzettend Moord-drama te PUTBROEK-ECHT.

Drie oppassende jongens als beesten afgemaakt.

Wijze : Als ik naar je blinde oogen kijk.

Woorden van Henri La Meuse.

1

O wat ging een schok door heel den lande
O wat staat eenieder nóg versteld
Bij het hooren van het droef gebeurde
Midernacht bij Putbroek in het veld
Nimmer werd zoo'n gruweldaad bedreven
Ieder vindt het vrees'lijk ongehoord
Heel de streek staat stom verschríkt, verslagen
Bij het feit van dezen reuzenmoord.

2

In een eenzaam, nederig boerenhuisje
Zaten laat, 't liep tegen middernacht
'n Drietal jongens de ure te verbeiden
Om gezamenlijk te gaan ter jacht.
Geen geweer, alleen een strik tot wapen
Om te verschalken, 'n haas of een konijn
Toog ons drietal trouwe kameraden,
Op de jacht, het zou hun laatste zijn.

5

Wie beschrijft de groote consternatie,
Wie beschrijft het naamloos ouderleed
Zoo hun zonen plotsling te verliezen
't Is gewis iets wat men nooit vergeet.
O wat smart, wat droeve diepe rouwe
Kwam hier in het nachtelijk uur tot stand
Ieder is begaan met die arme jongens
Afgeslacht door vulge moordenaarshand.

6

Klokken luiden, er gaan grafwaarts henen
Brave jongens, zonder smet of blaam
Neergeveld, door zeker soort van menschen
Goed bekend, tot alles wel in staat.
Mannen met een „reuzenreputatie“
Beulen van het eerste klasse soort
Die bij beesten in de schaduw moeten kruipen
Die niet deinzen voor den laagsten moord.

MOORDLIEDEREN

In het veld, dicht bij het bosch gekomen,
Knalden schoten plotseling keer op keer
't Drietal wilde zeker ras nog vluchten
Doch getroffen stortten ze allen neer.
Ofschoon gewond maar toch nog niet ten doode
Werden zij door de bandieten verder
Net als wilde beesten afgeslacht.

Lees meer over het Drama van Putbroek op:
<https://www.bidprentjesbank.nl/putbroek/drama.htm>

MOORDLIEDEREN

1893-1897

Het Graf dat roept

Den sinds drie maanden vermiste jongeling Willem Boedcocks
is als vierde slachtoffer in het bosch begraven gevonden.

Wijze: Als ik naar je blinde oogen kijk.

Wat hoort men nog daar uit Luudhans oorden.
Een misdad groot te zeer afschuwelijk.
Eerst vond men daar begraven drie vermoord.
Een vierde nog geeft van een misdad slijk.
De Rechter heeft vermoedelijk de daders.
Reeds in zijn macht, wij bidden God den Hee
Dat deze daad zoo wreed onmenscheijk
Een zware straf daeromt mede dekke.

HET DRAMA TE PUTBROEK

De Rechtbank te 's Bosch heeft aan den vader 15 jaar en aan den zoon 6 jaren opgelegd. Beide weer in hooger beroep.

Wijze: Als ik naar je blinde oogen kijk.

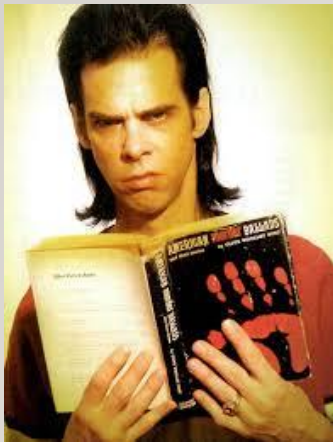
De Rechtbank heeft na maanden overwogen, De daders der barbaarsche slachtpartij, Na onderzoek en dagenlang betoogen Hun daer verbanen uit de Maatschappij Men schrikt en beeft over hun gruweldaden. Zoo in een stond op drie menschen begaan Om deze zonder pardon voor 't jachtrecht te ontschaden Op een manier nog nooit te boek gestaan.	Heel Nederland keek op toen er verslagen Van zoo een wandaad ter perse rond verscheen, Hoe er drie menschen sul lagen begraven, Is in een staat wat zelfs onmenscheijk schieen. Verminkt gewoongen in een oude voskuil, Daarheen gleept zoos als een dier gelijk, Zoo werden daar drie arme jongelingen, Begraven onder aarde mos en slijk.
--	--

MOORDLIEDEREN

Via Delpher zijn meer straatliederen van [Frans Rombouts](#) en [Henri la Meuse](#) te vinden.

MURDER BALLADS

“Where the Wild Roses Grow”

“For her lips were the colour of the roses”

“She was more beautiful than any woman I'd seen”

“I kissed her goodbye, said ‘All beauty must die’
And I lent down and planted a rose 'tween her teeth”

“The last thing I heard was a muttered word
As he knelt above me with a rock in his fist”

[Spotify-playlist](#) met bekende ‘murder ballads’ van o.a. Johnny Cash en Nick Cave

MURDER BALLADS

“Where the Wild Roses Grow”

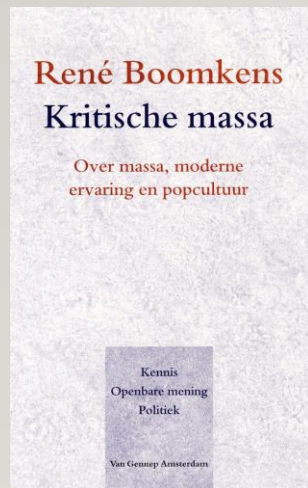

“The fantasy of being loved to the point of obsession is a frequent one. [...] What I think lies at the heart of the allure of the murder ballads, is that the fantasy is linked with the desire to be desired – to incite love and lust in a lover to the point that he can no longer control his actions.”

POPSONGS & ROCKMYTHES

POPSONGS

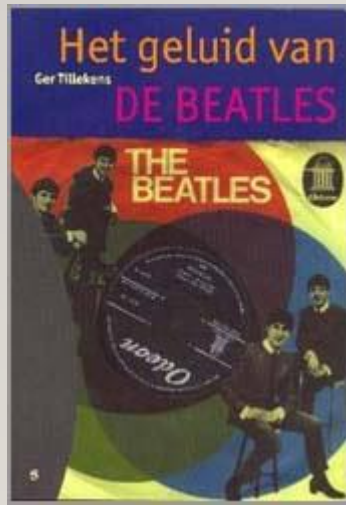
“De popsong is uitgegroeid tot een van de meest veelzeggende en invloedrijke culturele uitingen in de naoorlogse westerse cultuur.

Popsongs zijn gedramatiseerde vertellingen, verzuchtingen, ontboezemingen, zedenschetsen, emotionele uitbarstingen, waarin een individuele uitdrukking wordt gegeven aan alledaagse, doorgaans banale, collectief gedeelde emoties en ervaringen.

De taal van de popsongs put vooral uit de spreektaal, zij is een stilering van alledaagse clichés, zegswijzen, zogeheten ‘universele waarheden’ over leven, liefde en lijden, zogeheten ‘eeuwige menselijke tekorten’ als schuld, schaamte, boete en straf, zogeheten ‘oerkrachten’ als hartstocht, woede en haat, etc..”

Boomkens (1994)

POPSONGS

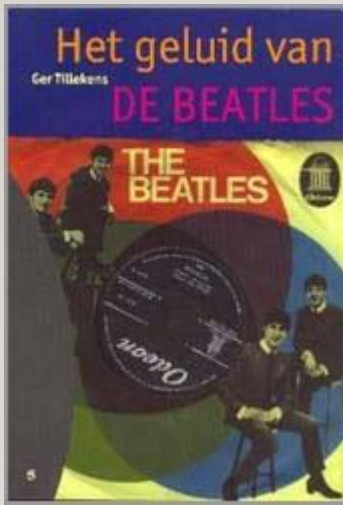

“Zonder enige uitzondering zijn [de vroege Beatles-songs] allemaal pure liefdesliedjes. De teksten behandelen het complex aan gevoelens dat samengaat met verliefdheden.”

Tillekens (1998)

POPSONGS

“Zonder enige uitzondering zijn [de vroege Beatles-songs] allemaal pure liefdesliedjes. De teksten behandelen het complex aan gevoelens dat samengaat met verliefdheden.”

Tillekens (1998)

POPSONGS

POPSONGS

Doe Maar – De Laatste X
(tekst en muziek: Henny Vrienten)

regen op m'n hoofd
de hemel huilt voor mij
van m'n droom beroofd
het is nu ik, niet wij
maar het zal wel gaan
gewoon van voor af aan
zonder jou, alleen
maar sterker dan voorheen

dit was de laatste keer
het is voorbij, ik wacht niet meer

POPSONGS

Doe Maar - Smoorverliefd (tekst en muziek: Henny Vrienten)

ik ben verward
voel 's mijn hart
gaat veel te hard
tot over m'n oren smoorverliefd op jou

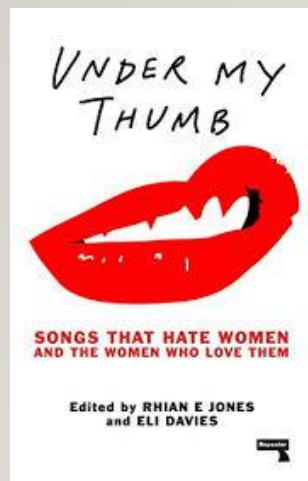

ik voel me rot
ik ga kapot
ik lijk wel zot
tot over m'n oren smoorverliefd op jou

ROCKMYTHES

ROCKMYTHES

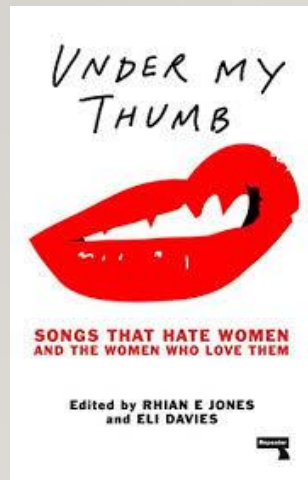

Songs that hate women and the women who love them: why I'm still a fan of AC/DC

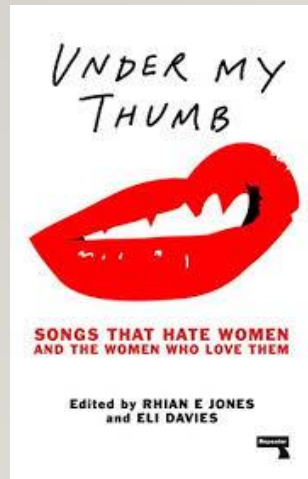
Music history is littered with lyrics that exclude or degrade women. As a new book collects essays from female fans writing on their favourite problematic artists, one writer explain why she's reappraising the rock band

ROCKMYTHES

ROCKMYTHES

“It’s this context that, in the case of AC/DC, renders their lyrics daft as opposed to damaging. In seeing the band for what they really are – a bunch of archly sex-obsessed idiots with sharp tunes and some seriously killer riffs – she might just grow up to love them critically, but love them all the same.”

RAP&HIPHOP

Stop Contact
Ik run die poppenkast
Kijk me chillen in je stopcontact
Kijk me chillen in je stoppenkast
Je kan niet eens bij het knopje gast
Kom eens bij me met je stekkerdoos
Techniek is elektero
En we gaan heel lekker zo
Stekker in je mond hou je bek gewoon

Een neuronenbom. Hersens overload.
Probeer het schokken niet te stoppen, het is hopeloos.
De spanning is te hoog. Daarom schrok je zo
Techniek elektro

RAP&HIPHOP

Stop Contact

Ik run die poppenkast
Kijk me chillen in je **stopcontact**
Kijk me chillen in je **stoppenkast**
Je kan niet eens bij het **knopje** gast
Kom eens bij me met je **stekkerdoos**
Techniek is elektero
En we gaan heel lekker zo
Stekker in je mond hou je bek gewoon

Een neuronenbom. Hersens **overload**.
Probeer het **schokken** niet te stoppen, het is hopeloos.
De **spanning** is te hoog. Daarom schrok je zo
Techniek elektro

RAP&HIPHOP

Shows in het weekend, geld op de bank
Gelukkig aan het sterrenstof, maar telt het nog dan
Hij wilde proeven van elke soort drank
Men probeerde hem te zeggen hij was telkens zo lam
En na een tijdje zat ie crazy in de put
Toen uit de lucht kwam vallen Lady Luck
Ze werd zijn baby en hij was haar baby terug
En alle vlinders in zijn buik zeiden nee tegen die drugs
Ik heb m'n Moccaprinsesje op m'n bankje
Stemklankje, brengt nog steeds brood op 't plankje
Soms denk ik terug, hef m'n drankje
Met de sterren in de lucht en zeg dank je

RAP&HIPHOP

Shows in het weekend, geld op de bank
Gelukkig aan het sterrenstof, maar telt het nog dan
Hij wilde proeven van elke soort drank
Men probeerde hem te zeggen hij was telkens zo lam
En na een tijdje zat ie crazy in de put
Toen uit de lucht kwam vallen Lady Luck
Ze werd zijn baby en hij was haar baby terug
En alle vlinders in zijn buik zeiden nee tegen die drugs
Ik heb m'n Moccaprinsesje op m'n bankje
Stemklankje, brengt nog steeds brood op 't plankje
Soms denk ik terug, hef m'n drankje
Met de sterren in de lucht en zeg dank je

RAP&HIPHOP

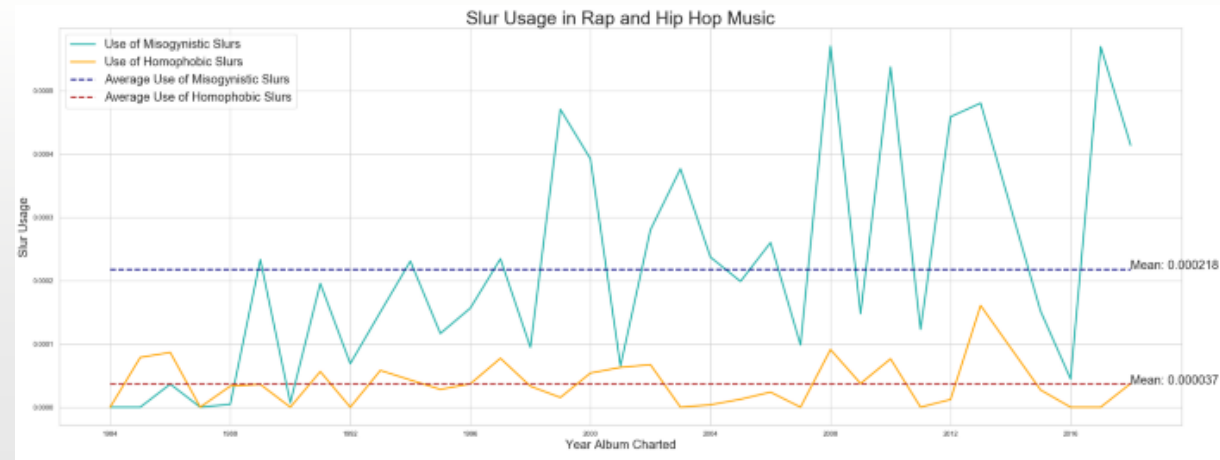

Homo-onvriendelijke woorden:

(1) *sissy, pansy, sodomite, nancy, fairy, faggot, bent, fag, jockey, tonk*

Vrouwonvriendelijke woorden:

(2) *whore, slut, skank, pussy, cunt, dyke, bitch, thot, prude, lesbo*

RAP&HIPHOP

**PARENTAL
ADVISORY
EXPLICIT LYRICS**

EMPOWERPOP

EMPOWERPOP

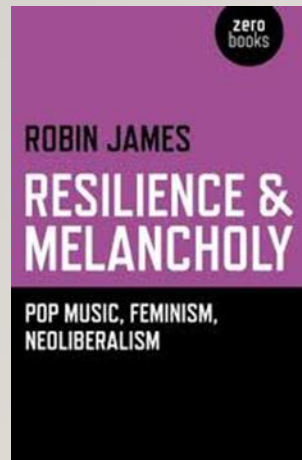

‘Resilience’ (Veerkracht) – “Look! I Overcame”

1. De pijn die is aangericht wordt getoond
2. De pijn wordt overwonnen en leidt tot nieuwe kracht
3. Deze overwinning wordt beloond (bijv. door erkenning)
4. Met deze beloning inspireert het slachtoffer anderen tot veerkracht

EMPOWERPOP

‘Resilience’ (Veerkracht) – “Look! I Overcame”

1. De pijn die is aangericht wordt getoond
2. De pijn wordt overwonnen en leidt tot nieuwe kracht
3. Deze overwinning wordt beloond (bijv. door erkenning)
4. Met deze beloning inspireert het slachtoffer anderen tot veerkracht

BEYONCÉ

“Flawless”

feat. Chimamanda Ngozi Adichie

“I know when you were little girls
You dreamt of being in my world
Don't forget it, don't forget it
Respect that, bow down, bitches
I took some time to live my life
But don't think I'm just his little wife”

BEYONCÉ

“Flawless”

feat. Chimamanda Ngozi Adichie

“I know when you were little girls
You dreamt of being in my world
Don't forget it, don't forget it
Respect that, bow down, bitches
I took some time to live my life
But don't think I'm just his little wife”

BEYONCÉ

“Flawless”

feat. Chimamanda Ngozi Adichie

“Imagine a person that doesn't believe in you.
And look in the mirror and say, 'Bow down, bitch'
and I guarantee you feel gangsta!”

BEYONCÉ

“Flawless”

feat. Chimamanda Ngozi Adichie

“Mama taught me good home training
My Daddy taught me how to love my haters
My sister told me I should speak my mind
My man made me feel so God damn fine
Don't think I'm just his little wife”

BEYONCÉ

“Flawless”

feat. Chimamanda Ngozi Adichie

“We teach girls to shrink themselves, to make themselves smaller. We say to girls, 'You can have ambition, but not too much. You should aim to be successful, but not too successful. Otherwise you will threaten the man.'”

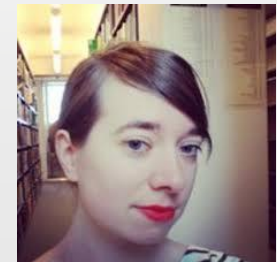
BEYONCÉ

“Flawless” feat. Chimamanda Ngozi Adichie

“We teach girls that they cannot be sexual beings in the way that boys are.”

BEYONCÉ

“Partition”

”Les hommes pensent que les féministes détestent le sexe. Mais c'est une activité très stimulante et naturelle que les femmes adorent.”

BEYONCÉ

“Video Phone”

The ‘male gaze’

“Take me on your video phone
I can handle you
Watch me on your video phone
On your video, video
If you want me you can watch me on your video phone”

BEYONCÉ

‘Resilience’ (Veerkracht) – “Look! I Overcame”

1. De pijn die is aangericht wordt getoond
2. De pijn wordt overwonnen en leidt tot nieuwe kracht
3. Deze overwinning wordt beloond (bijv. door erkenning)
4. Met deze beloning inspireert het slachtoffer anderen tot veerkracht

LADY GAGA

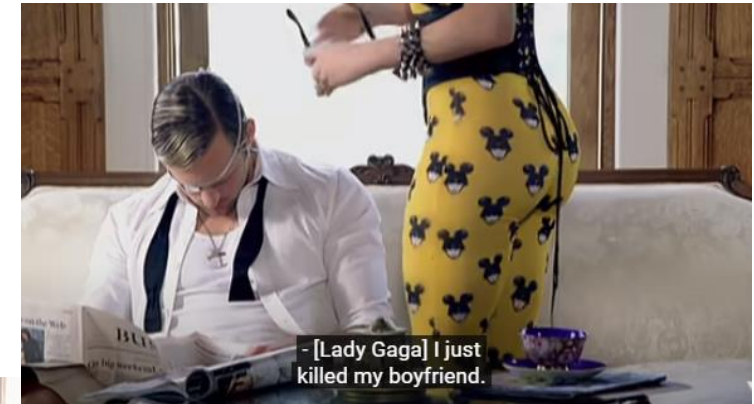
“Paparazzi” /
“Telephone”

LADY GAGA

“Paparazzi” /
“Telephone”

LADY GAGA

“Bad Romance”

The ‘male gaze’

♪ Want your bad romance,
caught in a bad romance ♪

TABITHA

“Het spijt me niet”

Vanaf nu maak ik geen grappen meer
Ben onderschat, maar dat is afgeleerd
Excuse you, het is je vergeven
Met zo'n ego zou ik ook niet beter weten
Wat ik doe, doe ik voor mezelf
Nee, jij hoeft niet te helpen
Wat ik doe, doe ik voor mezelf
Nee, jij hebt niets te zeggen

LATIFAH

“Self love”

Praatjes, praatjes, boy
Ik ken ze al, val niet in je val
Als ik voor je val dan ben ik echt dom
Waarvoor ik nu val, dat is een som
Fuck love, sta meteen op als ik kom
Wat ik zocht had niks te maken met ons
Jij dacht aan m'n liefde, ik dacht aan een ton
Ik wil alles voor mezelf
Veel te lang gewacht dus nigga fuck de helft
Heb je me nodig, ja, dan weet je wel te bellen
Maar niemand vraagt me hoe het gaat
Denken dat ik overdrijf totdat ze in m'n schoenen staan

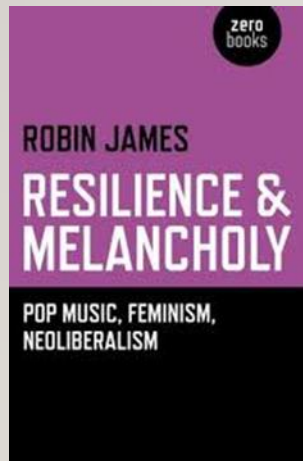
VEERKRACHT

‘Resilience’ (Veerkracht) – “Look! I Overcame”

1. De pijn die is aangericht wordt getoond
2. De pijn wordt overwonnen en leidt tot nieuwe kracht
3. Deze overwinning wordt beloond (bijv. door erkenning)
4. Met deze beloning inspireert het slachtoffer anderen tot veerkracht

VEERKRACHT

‘Resilience’ (Veerkracht) – “Look! I Overcame”

1. De pijn die is aangericht wordt getoond
2. De pijn wordt overwonnen en leidt tot nieuwe kracht
3. Deze overwinning wordt beloond (bijv. door erkenning)
4. Met deze beloning inspireert het slachtoffer anderen tot veerkracht

Maar ook de gevestigde orde beschikt over veerkracht:

1. De bestaande orde wordt aangevallen
2. Het tegengeluid krijgt een podium en wordt erkend
3. Het tegengeluid wordt in de bestaande orde opgenomen
4. Met enkele aanpassingen houdt de bestaande orde stand

JAY-Z & PHARRELL

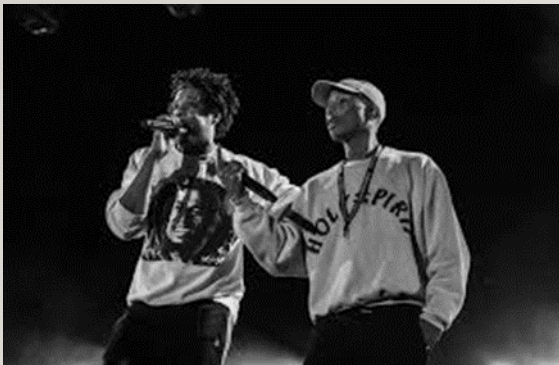

“Entrepreneur”

In this position with no choice
A system imprison young black boys
Distract with white noise
The brainwashed become hype boys
Third eye dilate
You ain't supposed to make it off Section 8
Robbin' Peter just to pay Paul
Prepare to risk everything

JAY-Z & PHARRELL

“Entrepreneur”

TABITHA

“My land is jou land”
(Lied van Ruth)

Maar ek sal sterk wees
En ek sal oorleef
Want ek wil naas jou staan
Al sal dit moeilik wees

En wanneer die donker kom
En jou mense my ontwyk
Sal ek my liefde gee
Totdat die haat verdwyn

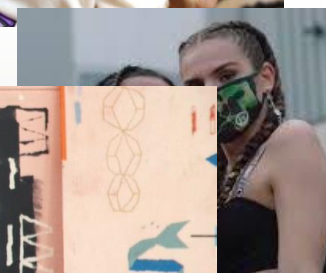
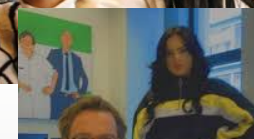

FAMKE LOUISE

“Op me monnie”

Aan
Ben
Wat
Het
Al d
Maa
Ik be
Waa
Maa

rspillen
o selfish
e zijn
ngelofelijk
e
ke
erl

BRONNEN:

- **Boomkens**, René, *Kritische Massa; over massa, moderne ervaring en popcultuur*, Amsterdam, 1994.
- **Bradley**, Adam, *Book of rhymes. The poetics of hiphop*. New York, 2009.
- **Dumont**, Maurice, *‘als je luistert naar de wolken...’ Een pleidooi voor literair-wetenschappelijke aandacht voor Nederlandse liedteksten*. Utrecht, 2012.
- **Dumont**, Maurice, *Sterrenstof: hoe popliedjes je lessen Nederlands kunnen verrijken*. LTM, jaargang 100, 2013.
- **Dumont**, Maurice, *Moedertjes zwartgeblakerd. Machismo in de taal van de Jeugd van Tegenwoordig*. Vooy's. Jaargang 32, 2014.
- **Dumont**, Maurice, *De bijzondere songteksten van Bob Dylan*. RTL Live, 2016.
- **James**, Robin, *Resilience & Melancholy. Pop Music, Feminism, Neoliberalism*. Winchester, 2015.
- **Robinson**, Kelly, “Where the Wild Roses Grow: The Strange Allure of Murder Ballads” In: *Under My Thumb. Songs that hate women and the women who love them*. London, 2017.
- **Sturges**, Fiona, “Dirty Deeds: Mischief, Misogyny and Why Mother Knows Best” In: *Under My Thumb. Songs that hate women and the women who love them*. London, 2017.
- **Tillekens**, Ger, *Het geluid van de Beatles*. Amsterdam, 1998.

Contact: m.dumont.nl@gmail.com / n.v.gulik@theresialyceum.nl

